Aykut Erdoğdu
CHP İstanbul Milletvekili

TCMB: Başka Emriniz?

Para Politikası Kurulu (Kurul), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 100 baz puan azaltarak yüzde 19.0'dan yüzde 18.0'e indirdi. Piyasa Katılımcıları Anketi ve diğer piyasa anketlerinde beklenti, politika faizinin değişmeyeceği yönündeydi.

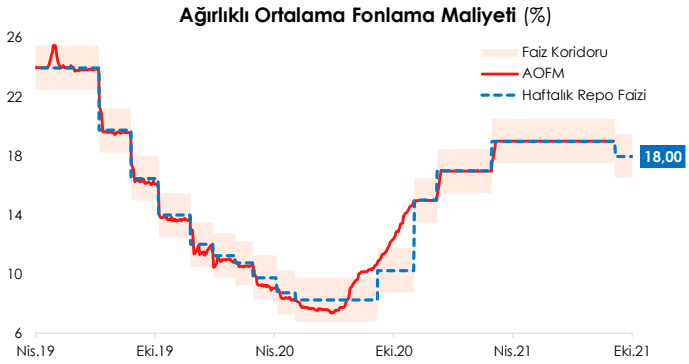

Kurul, 18 Mart tarihindeki toplantısında politika faizini yüzde 17.0'den yüzde 19.0'a yükselttikten sonra takip eden 5 toplantıda duruşunu korumuştu.

TCMB Başkanının "politika faizini enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturmaya devam edeceğiz" şeklindeki beyanatları sonrası ve enflasyonun Ağustos ayında politika faizini de aşarak yüzde 19.25 düzeyine yükselmesiyle Kurulun nasıl bir tutum izleyeceği önemli hale gelmişti.

Temmuz sonunda açıklanan Enflasyon Raporunda 2021 yılı için enflasyon tahmini yüzde 14.1 şeklindeydi. Eylül başında yayımlanan Orta Vadeli Program'da ise enflasyonun yüzde 16.2 olarak öngörülmüş olması, Merkez Bankasının söylem ve yönlendirmesinde bir değişiklik beklentisini beraberinde getirmişti.

Nitekim TCMB Başkanı bunun ilk işaretini Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası ekonomi toplantısında "para politikasını belirlerken çekirdek enflasyona 'ağırlık' verileceğine" vurgu yaparak vermişti.

Bugünkü faiz indirimi kararı sonrası açıklanan karar metninde de bunu izlerini görmekteyiz: Para politikası duruşuna ilişkin odak, manşet enflasyondan çekirdek enflasyona yönelmiş bulunuyor.

Kurul, para politikasındaki güncelleme ihtiyacına ve politika faizinde indirim yapılmasına, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizlerin değerlendirilmesi sonucunda varıldığını ifade etmiştir.

FED, dün tamamlanan toplantısında, varlık alım programında değişikliğe gitmemesine rağmen, varlık alım hızındaki yavaşlamanın yakında gerekli olabileceğini duyurmuştu. Toplantının ardından Fed Başkanı yaptığı konuşmada, varlık alımlarının hızının azaltılması kararı için yakından izlenen istihdam verilerinde güçlü görünümün Eylül ayında da devam etmesi halinde, FED'in Kasım ayı toplantısında varlık alım hızını yavaşlatabileceğini ve bu sürecin 2022 ortasında son bulmasının uygun olabileceğini belirterek buna kapıyı aralamıştı.

Kurul'un açıkladığı metinde ise gelişmiş ülke merkez bankalarının destekleyici parasal duruşlarını sürdürdüğü ve varlık alım programlarına devam ettiği belirtiliyor. Bu da önümüzdeki süreçte TCMB'nin proaktif değil reaktif bir tutum sergileyeceğini düşündürüyor.

Karar metninde gelişmiş ülke merkez bankalarının, küresel ölçekte üretici ve tüketici fiyatlarındaki yükselişi, talep kompozisyonundaki normalleşme, arz kısıtlarının hafiflemesi ve baz etkilerinin devreden çıkmasıyla birlikte büyük ölçüde geçici nitelikte değerlendirdiği belirtilirken, benzer yaklaşımın TCMB tarafından da benimsendiğini görmekteyiz.

Kurul, enflasyonda son dönemde gözlenen yükselişte; gıda ve ithalat fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar, yönetilen/yönlendirilen fiyatlardaki artışlar ve açılmaya bağlı talep gelişmelerinin etkili olduğunu vurgularken; bu etkilerin arızi unsurlardan kaynaklandığını ifade etmektedir.

Orta Vadeli Program'da cari işlemler dengesinin bu sene 21.0 milyar dolar açık vereceği tahminine rağmen TCMB'nin senenin geri kalanında cari fazla verileceği öngörüsü açıklanan metinde sürdürülüyor.

Sonuç olarak FED'in oyun planı büyük ölçüde netleştirirken, önümüzdeki dönemde Dolar Endeksi'nin hem Euro hem de gelişmekte olan ülke para birimlerine karşı değer kazanacağını düşünmekteyiz. Türkiye ekonomisinin dış borçlanma ihtiyacının yüksek olduğu düşünüldüğünde, ilerleyen sürecin kolay geçmeyeceğini söyleyebiliriz.

* Bu dokümanda yer alan değerlendirmeler bilgilendirme amaçlı olup Cumhuriyet Halk Partisi yetkili kurullarından onaylanmış bağlayıcı politika metinleri değildir.